

Overdracht Merwedekanaal Utrecht

Inloopavond woonbootbewoners Merwedekanaal

Rijksoverheid

Gemeente Utrecht

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Door Juri Hiensch

Donderdag 30 oktober 2025 19.30
Locatie: Wijkbureau West
E. Meijsterlaan 3
3533 CK Utrecht

Aanwezige ambtenaren

Nr	Naam	Functie	Organisatie
1	Jasper Tamboer	Projectleider overdracht	Gemeente
2	Frank van Kleef	Havenmeester	Gemeente
3	Jasper Kimstra	Assetmanager	Gemeente
4	Esther Warnaars	Projectsecretaris	Gemeente
5	Lucas Versantvoort	Beleidsadviseur Havens	Gemeente
6	Jaap Belo	Adviseur waterbodembaggen	HDSR
7	Steven ten Hove	Projectmanager overdracht	Rijkswaterstaat
8	Tim Schiereck	Expert vastgoed en infra	Rijkswaterstaat
9	Marin Oosterhuis	Assetmanager	Rijkswaterstaat
10	Jeroen Grajer	Projectmanager Verkoop	Rijksvastgoedbedrijf

Doel vanavond

- Informeren over de gemaakte principe afspraken en uitgangspunten
- Doorkijk naar vervolgwerkzaamheden voor en na overdracht
- Vragen en suggesties ophalen om daarna samen met SUWO een gespreksagenda voor de komende periode te maken

Programma

- 19:30 Welkom
- 19:45 Presentatie Jasper, Tim en Jaap
- 20:10 Ophalen vragen en suggesties
- baggeren
  - scheepvaart
  - overeenkomsten woonarken en oevers
  - kades, bruggen en sluizen
  - overig
- 20:50 Vervolgafspraken
- 21:00 Einde

Belangrijke stap naar overdracht

Rijk, Gemeente Utrecht en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zetten belangrijke stap naar overdracht Merwedekanaal

📅 09-10-2025

Het Rijk, de gemeente Utrecht en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) werken samen aan de overdracht van het eigendom en beheer van het Utrechtse deel van het Merwedekanaal, plus de aangrenzende oeverstroken, wegen, kades en ligplaatsen van woonboten. Met deze overdracht ontstaat duidelijkheid over het onderhoud en gebruik van het kanaal. Het voorstel is vandaag gestuurd aan de Utrechtse gemeenteraad en het algemeen bestuur van het waterschap.

Aanleiding

- Merwedekanaal sinds aanleg Amsterdam Rijnkanaal (1952) geen scheepvaartverbinding van nationaal belang.
- Sindsdien meerdere pogingen tot overdracht van Rijk aan HDSR en gemeente.

Voordelen overdracht

Waterbewoners en gebruikers

- Verantwoordelijkheden duidelijker, vergunningverlening en handhaving eenduidiger (één loket)
- Twee partijen minder om mee af te stemmen (RVB en RWS)

Gemeente

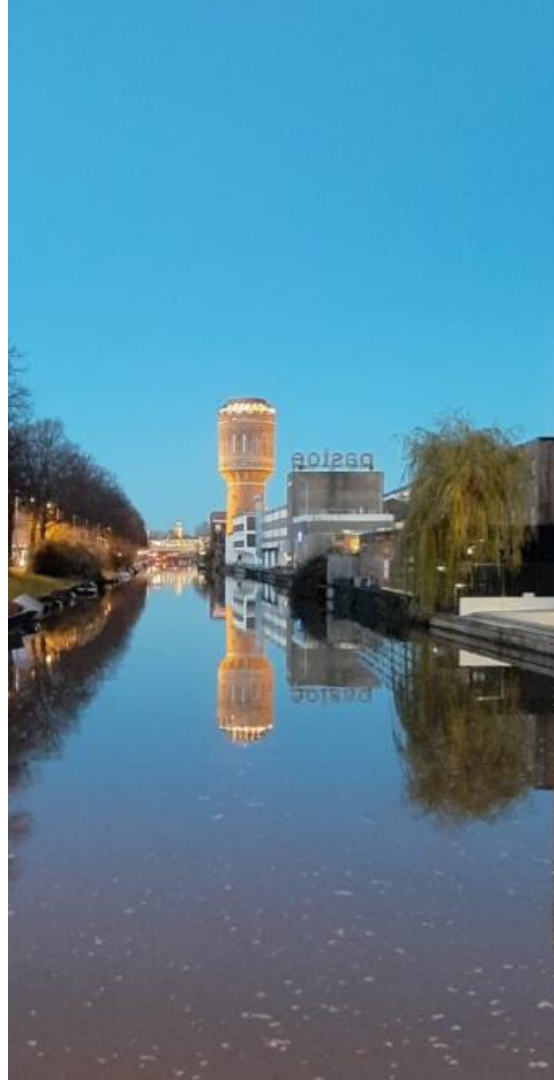
- Zeggenschap over de verdere ontwikkeling van het kanaal en de oevers (bijv Rondje Stadseiland, 2 nieuwe bruggen)
- Beter regie te voeren en regels te stellen over gebruik op en langs het kanaal (roeien, varen, zwemmen, winning warmte)

HDSR

- Eenduidigheid in waterkwantiteit- en waterkwaliteitsbeheer in de stad Utrecht.
- Sneller en effectiever KRW waterkwaliteitsdoelstellingen te halen in Merwedekanaal.

Rijkswaterstaat

- Rijk kan zich focussen op kerntaak. Merwedekanaal is geen scheepvaartverbinding van nationaal belang meer voor beroepsvaart.

Over te dragen areaal en taken

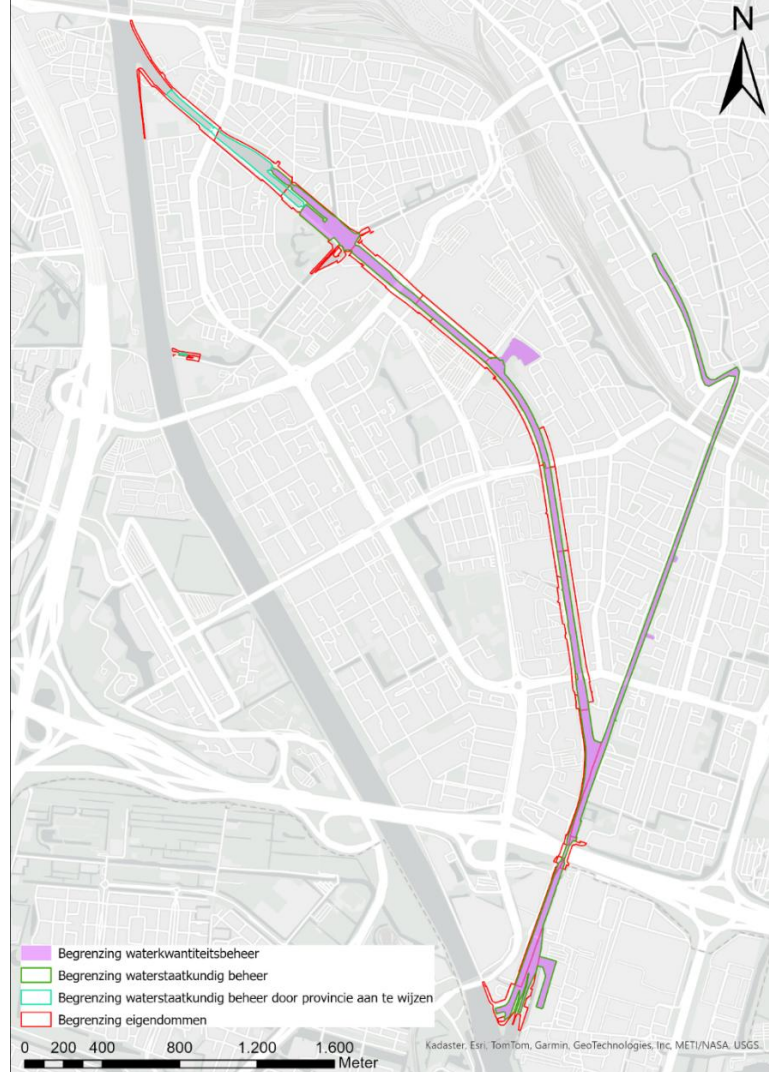
Overdracht van Merwedekanaal, alsook
Vaartsche Rijn en deel zuidelijke
Catherijnesingel.

Gemeente:

- Eigendom water en oeverzones, inclusief bijbehorende objecten (43 hectare)
- Beheer en onderhoud oevers, vaarwegbeheer en scheepvaart en 127 woonarken

HDSR:

- Beheer en onderhoud watersysteem (waterkwantiteit, waterkwaliteit is al bij HDSR)

Uitgangspunten overdracht

- Overdrachtsvergoeding 136,6 miljoen voor gemeente en HDSR, voor 30 jaar uitvoeren beheer en onderhoud
- Na 30 jaar gaan gemeente en HDSR zelf de kosten dragen
- Alle partijen gelijke bijdrage maatregelen om KRW-waterkwaliteitsdoelen te halen
- Scheepvaartklasse Merwedekanaal af te waarderen van beroepsvaart tot recreatievaart
- Rijk biedt gemeente garantstelling bodemverontreiniging max 10 miljoen euro eerste 10 jaar na overdracht

Voorstel afwaardering scheepvaartklasse – Tim

Wie → **Waarom** → **Wat**

1. Reguliere scheepvaart (schepen varen van A naar B)
2. Naar “buiten” varende woonschepen
3. Naar “buiten” varende woonarken (laag frequent)

Afwaardering betreft alleen deel tussen Liesboschbrug en ten noorden van Spinozabrug

Deze afwaardering gaat **NIET** over stilliggende woonarken of woonschepen want de maximale afmetingen zijn vastgelegd in de “Havenatlas” van de gemeente Utrecht (= een soort bestemmings/omgevingsplan).

Voorstel afwaardering scheepvaartklasse – Tim

Wie → **Waarom** → Wat

- Vaarweg geen nationaal belang voor beroepsvaart, voorstel om dit af te waarderen naar recreatievaart
- Vaarweg kan kleinschaliger worden ingericht
- Vaarweg wordt in gebruik in lijn gebracht met aanliggende, soortgelijke vaarwegen zoals Vaartsche Rijn en Vecht waar ook varende woonschepen en/ of woonarken liggen

Voorstel afwaardering scheepvaartklasse – Tim

Wie → Waarom → **Wat**

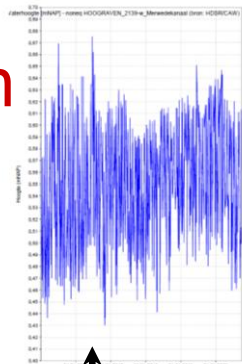
- Uitgangspunt is houden wat je hebt, dus bevaarbaar houden voor huidig gebruik
- Doorvaart diepgang (= diepgang van het schip en niet diepte van het kanaal) wordt aangepast zonder dat het huidig gebruik van schepen, woonschepen en woonarken wordt beperkt
- Doorvaart breedte en hoogte van bruggen verandert niet
- Doorvaart breedte kanaal verandert niet
- Maximale afmetingen van varende schepen worden opgenomen in gemeentelijke verordeningen
- Grotere schepen in het kanaal krijgen ontheffing (kostenloos). Idee om dit voor woonschepen en arken te koppelen aan ligplaatsvergunning (verder uitwerken)

Nr	Standaard afmeting voor schepen (niet voor woonarken hiervoor geldt woonbotenbeleid en Havenatlas)	Beroepsvaart (klasse CEMT 1)	Recreatievaart (klasse Am)
1	Maatgevende diepgang	2,4	1,5
2	Maatgevende breedte	7,0	4,5
3	Maatgevende lengte	38	15

Voorstel afwaardering scheepvaartklasse – Tim

Wie → Waarom → **Wat**

Uitgangspunt tpv Liesboschbrug tot Spinozabrug

Waterpeil tussen + 0,45 m en + 0,65 m NAP (normaal 0,58 m)

Maximale waterkolom -2,48 m voor woonarken en schepen (-1,9 - 0,58)

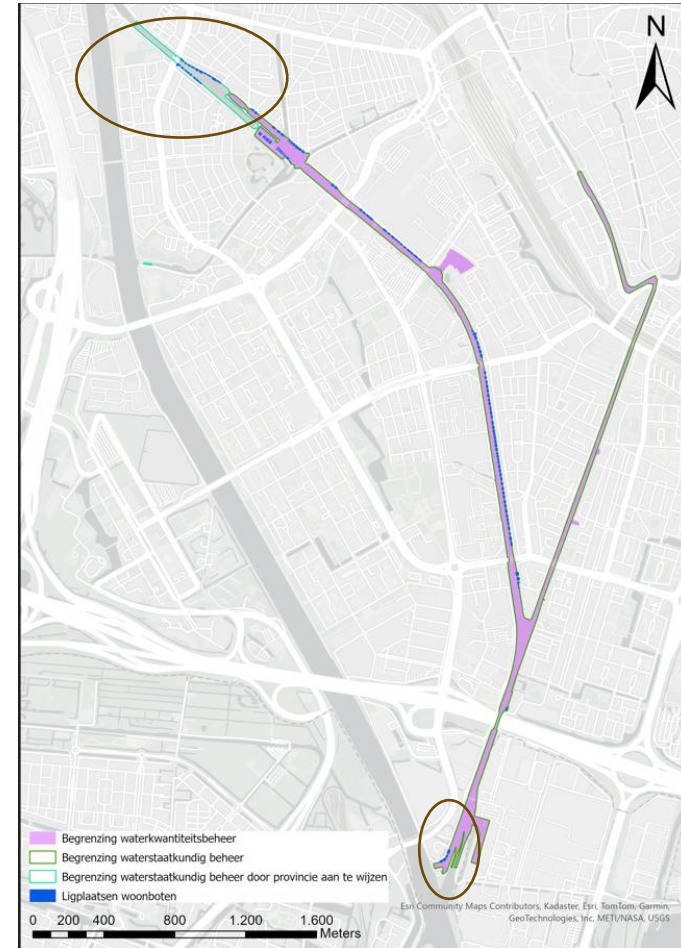
Minimale waterkolom -2,18 m voor woonarken en schepen (-1,6 - 0,58)

Gegarandeerde waterkolom -1,9 m (komt haast nooit voor, alleen bij extreem laag peil)

Baggerzone tussen -1,6 m en -1,9 m NAP

Baggeren - Jaap

- HDSR verantwoordelijk voor baggeren en houdt het kanaal op de gewenste diepte
- Baggermaat is -1,90 m behalve Noordersluis - Liesboschbrug -3,40 m, Muntsluis-ARK -2,80 m. Normaal waterpeil +0,58 NAP.
- Baggeren draagt ook bij aan droge voeten (waterafvoer) en gezond water (ecologie)
- Baggerspecie is verontreinigd (chemisch, asbest, puin)
- Extra onderzoek in 2026 nodig of er ook bij woonarken gebaggerd moet worden in relatie tot lokale situatie oeverconstructie
- Baggermaat is vergelijkbaar met Leidsche Rijn en Vaartsche Rijn waar ook woonarken liggen

Overdracht overeenkomsten woonarken en oever

- Proces overdracht overeenkomsten gemeente in overleg met SUWO komend jaar vorm te geven
- In ieder geval verandering van eigenaar Rijk naar gemeente. Verder overname van de overeenkomsten ("koop breekt geen huur"). Dit betekent dat gemeente overeenkomsten overneemt zoals ze nu zijn (dus alleen naam Rijk naar gemeente)
- Op deze overeenkomsten is huurbescherming van toepassing (afd 5 titel 7.4 Burgerlijk Wetboek, "huur van woonruimte")
- Gemeente ontving onlangs 200 gelakte gebruikersovereenkomsten (dus zonder persoonsgegevens) van Rijksvastgoedbedrijf, die gaat de gemeente nu bestuderen.
- Uitgangspunt voor gemeente blijft dat overeenkomsten voldoen aan huidig woonbotenbeleid, Havenverordening en Havenatlas. De gemeente gaat voor het Merwedekanaal dus geen nieuw beleid maken.

Werkzaamheden tot overdracht

Overdracht gepland in 2027. Tot die tijd blijft RWS verantwoordelijk. Nog veel te doen in 2026.

Rijk, gemeente en HDSR:

- Uitwerken definitieve afspraken overdracht in bestuursovereenkomst en besluitvorming minister I&W, bestuur gemeente en Algemeen Bestuur waterschap HDSR
- Voorbereiden baggerwerkzaamheden door HDSR
- Opstellen startnotitie en implementatieplan met vervolgaanpak

Gemeente & HDSR:

- Wensen en bedenkingen raad en presentatie commissie HDSR
- Aanpassen huidige overeenkomst met verdeling beheertaken
- Nadere afspraken realisatie KRW-maatregelen (baggeren en natuurvriendelijke oevers)
- Verkennen gezamenlijke uitvoering beheer en onderhoud

Werkzaamheden na overdracht (indicatief)

2027-2028

- Dagelijks beheer kanaal, oevers en objecten (HDSR en gemeente)
- Bediening sluizen en bruggen (gemeente)
- Overdracht overeenkomsten woonarken en oevers (gemeente)
- Start voorbereiding baggeren (waterschap)
- Technische inspecties oevers, bruggen en sluizen (gemeente)
- Start bouw twee nieuwe fietsbruggen (buiten overdracht)

2029-2030

- Start eerste maatregelen groot onderhoud aan oevers, bruggen en sluizen
- Prioritering eerste maatregelen te bepalen in startnotitie, ook in samenhang met aanleg natuurvriendelijke oevers en oeverpark Rondje Stadseiland

Vervolgafspraken

- Uw ingebrachte vragen en suggesties werken we uit tot eerste opzet gespreksagenda
- Samen met SUWO maken we nadere afspraken over vervolg
- Klachten en meldingen rond uw woonboot sturen naar Postbus.RVB.DIVCentraal@rijksoverheid.nl
- Contactformulier inleveren bij Esther zodat we u de powerpoint kunnen toesturen en u verder op de hoogte kunnen houden

Dank voor uw aandacht

Rijksoverheid

